

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egész évre 12 „
 Vidéken: Negyedévre 5 „
 Egész évre 20 „

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Kossuth.

Írta: *Rudnyánszky Gyula.*

Debrecen, szeptember 17.

Borulj le, magyar nemzet a mai nap küszöbén és szálljon áhítatos lelked a kegyelet szárnyán vissza a multba. Vérben fogant, harcokban diadalmas, szenvedésekben erőssé avatott, munkában megszentelt, szabadságod törvényeiben megdicsőült történeted napfénye ragyog rád, ha odaröppensz életed csodaforrásához.

Ami vagy, új Magyarország; és amid van, szabad magyar nép: hatalmad, erőd, nyelved, jogod, igazságod, dicsőséged, jelened és jövőd, mind abba a korba ereszti gyökerét, abból táplálkozik, amelynek egén Kossuth neve világít.

Ez a korszak a te levegőd, a te földed, a te napvilágod, a te véred, Árpád nemzete, büszke magyarság!

Tiszteld apádat és anyádat,

hogy hosszú élette lehess a földön, mondja az Irás.

Tiszteljed tehát Kossuth Lajost, akiről ma emlékezel; mert Kossuth Lajos annak a minden magyar szívében áldott korszaknak atyja volt.

Egy biztos alapja van ma élő hazádnak és ez az 1848-adiki törvények megalkotása. Ezt pedig amikor nagyjainak, lángelméinek segítségével Kossuth Lajos teremtette.

Kossuth a neve, tudja mind az egész világ. S ez a név az időknek árján immár eszmévé magasztosult.

Ha óriások lehetnénk mindannyian, akik ma élünk és születése századik évfordulóján halás kegyelettel emlékezünk róla, akkor is törpéknek látszanánk az ő nagysága mellett.

Csak reszketnünk lehet, kicsi fűszálaknak, a terebély fa tövében és csak foháskodva nézhetünk fel

küzdelmes, gyarló életünk völgyéből az ő működésével egybeforrt nagy idő hegyormára, ahonnan a csillagos hadak-utja csodái tündökölnék le reánk.

Ezért szünjék meg a pártokra szakadás és legyen a mai ünnep dicsőségére egy az egész nemzet.

Pöröly ne csattogjon, gép ne zakatoljon, köznapi szó ne zavarja a templomi áhitatot.

Mind akik a hazát igazán szeretjük, mind akik nemzetünkért verejtéket hullatunk és vért áldozni bármely pillanatban készek vagyunk: egyesüljünk egyetlen imádságban.

Imádságunk pedig lehetne-é más, mint az a buzgó esedezés a magyarok istenéhez, hogy ihlesse meg tíz millió magyar ember lelkét és varázsolja belé azt a honszerelmet, amely Kossuth életéből, alkotásaiból árasztja örök sugarait nagy Magyarországra.

Ebben a kérdésben nincs ellen-

Kossuth Lajos.

A Szabadság számára írta: *Petur.*

Kossuth Lajosról írni: szép és hálás munka. Kossuth Lajos nevéből a magyar nemzetre oly varázs sugárzik, hogy annak fényénél még a kevésbé járatos író sem tévesztheti el a hatás biztos ösvényeit és könnyen hozzáférhet az olvasó szívéhez. De megírni Kossuth Lajos történetét, végig kísérve tünémenyszerű pályáját a monoki ház kis bölcsesétől egész a torinói magány utolsó mentsváráig: már ez aztán oly feladat, hogy megoldására gondolni is mérészség.

Az ezeréves Magyarország legváltóságosabb és legdicsőbb korszakát, a nemzet hihetetlenül gyors és hatalmas őserővel megindított mesés átalakulásának minden eseményét kellene egy kis gyűrűbe szorítani, a ki arra vállalkoznék, hogy Kossuth Lajosról, életéről, alakjáról, jelleméről, cselekedeteiről és alkotá-

sairól egy emberre hü vonásaiban egész képet rajzoljon.

És még ez sem tükrözné Kossuth Lajost tetőtől-talpig teljesen. Mert annyira összeforrt, egygyé nőtt vele az új Magyarország megalkotásának minden eseménye, valamint szabadságunk, haladásunk és művelődésünk történetének millió láthatatlan izomszövedéke, hogy szinte lehetetlen elválasztani s megkülönböztetni egymástól Kossuth Lajost és a nemzetet. Az író tehát nem tudhatja, melyikből vegyítsen több színt tolla alá, hogy művéből a tiszta valóság nézzen az olvasóval szembe.

És tovább megyek. Kossuth Lajos életfájának gyökerei nem maradtak a honi földben. Az a vad, erőszakos vihar, mely feldulta hazánk berkeit és a tejjel-mézzel folyó Magyarországot sivataggá tarolta: tövestül kicsavarta a tölgyet, melynek árnyékában szabadságunk első ibolyái s később dicsőségünk és diadalaink vérrózsái fakadtak.

A tölgy idegen talajba került és

nem száradt ki. Onnan is elsodorta a szél és tengereken keresztül titokzatos módon messze idegen világba vitte, a hol ismét gyökeret eresztett és lombosodásnak indult.

Emlékezzünk Kossuth Lajos amerikai szerepléséről, diadalutjairól és jusson eszünkbe, hogy az angol iskolákban, mint a legkitünőbb angol szónokok egyikeről beszélnek róla és meggondolva mindezt, be kell látnunk, hogy Kossuth Lajos a világesemények elbeszélőinek olyan hőse, a kit hősköltemények dicsőíthetnek, de csak egyes versszakokban, melyek a világtörténetet zengő dallal közös dallamuak.

A ki tehát, mint én is, csupán egy pár percre való sorokat és nem kötetekre terjedő nagy munkát ír Kossuth Lajosról, annak meg kell elégednie az-
 zal, hogy az olvasó a jellemképnek csak halvány körvonalait lássa. — Ezt a célt tüztem magam elé ezuttal én is . . . Irni akarok Kossuth Lajosról, pár sort az alkalom ünnepén, egy-két

kezés, nincs megalkuvás, nincs számitó józanság; mert amikor a monoki oölesőre veti sugarát a századik esztendő szeptemberi napja: mig Buda áll s magyar él, csak a fohászokodó hála lehet méltó Árpád nemzetéhez.

Borulj le, magyar nép, a mai nap küszöbén és rebezd el erre az áment.

Te pediglen, ó nemzetek atyja, aki Kossuthot adtad nekünk, hogy válságos időkben a pokol kapuit is megvívassuk: add minékünk azt a tisztességet időtlen időig, hogy Kossuth nevére áldás koszoruját fonva, mi jó magyarok valamennyien egyek lehessünk a honszerelemben!

— szept. 16.

— **Az új ülészak megnyitása előtt.** A kedélyeket még mindig az Ausztriával való kiegyezés hosszas küzdelmei kötik le; a pártok azonban — különböző elveik mellett is — jól tudják, hogy a tárgyalások elhúzódása Magyarország jogos érdekeinek erélyes védelmezését jelenti. Hiába igyekezik némely sajtó-organum árulással és — isten tudja: hányszoros jogfeladással a világot teletármáznai: *Széll* Kálmán hazafiságában és államférfiúi judiciumában hallgatag még azok is megbiznak, a kik máskülönbben készen állanak minden néven nevezendő egység megtámadására. A kormánynak is éppen olyan nehéz a helyzete, mint az országnak; s hogy ebből a nehéz helyzetből a haza érdeke bontakozzék ki diadalmasan, az közös remény és óhajlás. Legfőlebb azoké nem, a kik a bujtogatásokat üzletszerűen művelik és obstrukcióra biztatják az ellenzékét már akkor, mikor még semmit se tudnak, de azért mellüket verve, nagy hangon hirdetik urbi et

orbi, hogy: Ugy-e előre megmondtuk, hogy a kiegyezésben ismét el fogják árulni a hazát. Persze, az ilyen üres rémhíreknek nem adnak hitelt okos és józan emberek társaságában. Ami az új ülészak megnyitását illeti, annak idejét ugyan október 8-ra tűzték ki, tekintve azonban az alakulás formáit és más apróbb dolgok elintézését, valószínű, hogy a képviselőház október 15-ike előtt nem fejthet ki érdemleges munkásságot. Ily módon a kiegyezési javaslatok október második felében kerülnek majd a képviselőház elé.

Kossuth napja.

Debrecen, szeptember 17.

Ma egész Magyarországon mindenki egyenlő.

Annak a férfinak emlékére, aki mindnyájunkat egyenlőkké tett, egybe olvadtak a pártok, a kegyelet és hála érzetében egyesült az egész nemzet.

Debrecen városának hetvenezer lakosa mint egy szív dobban meg e napon és túlaradó lelkesedéssel leteszi hódolata virágait Kossuth Lajos bölesőjére.

A templomok harangjai zugnak; a városházán a király megbízottja áll az ünneplő törvényhatóság élére; az utca népe sátoros ünnepet ül; kenyeret vásárolni senki se megy ma piacra, minden lélek eltelik a kegyelet mannájával.

Debrecen ünnepe már tegnap este kezdődött.

Kivilágították a várost; Debrecen négyezer épülete, palota és kunyhó, egyformán fényben uszott és az örvendő nép letette a munkás-ruhát és ujjongva hömpölygött az utcán. Öreg ember, deli férfi, tötyögő anyóka, fúrge menyecske, gazdag, szegény, hivatalbéli és civis, uraság és koldus összevegyült a hullámzó tömegek árjában; mert kiki azt

akarta, hogy ami Debrecen városát talpra állította s az utcákra sodorta, abban az ünnepi fényben ő is megfürödjék.

Az aggódók szeme napközben a szürke ég tellegein lüggött. Három izben is megeredt a tühegyü permeteg. De esőre mégse fordult.

Az idő borus maradt ugyan, a hold réjtözve bujkált a szakadozó felhők árnyékában; de mihelyt leszállt az este: kigyultak a kegyelet csillagai a város százezer ablakában.

A várost már napközben fellohogózták, minden házon nemzeti zászló lengett, szalagokkal átfönt Kossuth-képek álltak a boltok ablakában, — egy szóval a város ünnepi díszet öltött.

Este aztán a hála emlékünnepek hangulata magasra szökött. Egész Debrecen az utcákra tódult s odakinn tolongott a nép ezreinek árja. Hazafias daloktól harsogott a város, nótázó csoportok vonultak végig az utcákon és a nagy közönség gyönyörködve nézte a kivilágítás pompáját.

Az ünneplés még hangosabbá vált a lámpionos menet láttára. Felriadt a hazafi-öröm buzgósa s ennek varázsától még az éjszakai késő órákban is visszhangos volt a város.

Tudósítóink írása a tegnapi estéről im ez:

(A kivilágítás.)

Ragyogó fény mindenfelé, a város szemképrázató fényárban uszik, az utcák zsufolásig tele s a néptömegben egy-egy *Eljen Kossuth emléke, Eljen a szabadság* felkiáltásra harsány éljenzésbe tör ki a hazafias lelkesedés . . .

Ez a tegnapi est képe.

A lobogó díszbe öltöztetett városban már a délután folyamán nagy volt az élénkség, mely óráról-órára növekedett. A kereskedések kirakatai már ünnepi díszet öltöttek s egy-egy feltünőbbben kivilágított kirakat előtt valósággal meg-

követ, néhány karesu oszlopot kívánva faragni ahhoz a nagy épülethez, melynek ormán az ő dicsőségének zászlaja leng.

Nem tagadom, tollamat ezuttal szívesebben mártottam a szeretet lángszíneibe, mintsem rideg bontókés alá vegyem a nagy elmét. Attól a ragyogástól sem óvhatom meg teljesen szemeimet, a mely Kossuth alakját körülveszi. De azért élesen látó akarattal rajta voltam, hogy lelkemben a nyugodtságot megörizzem és ne szálljak föl a céltalan túlzás tüzes táltosára, melyet a higgadt idegen, vagy az igazság szemüvegén néző hazafi könnyen vesszőparipának is gondolhatna. Egybevettem szabadságharcunk történetirőinek, az eseményekben részt vett visszaemlékezőknek, külföldi és hazai forrásoknak összes állításait, reflexióit és adatait és ebből, az ezerszinű keverékből iparkodtam kivenni az igazság komoly alapszíneit, hogy Kossuth Lajos alakját a valóság tiszta világitásában rajzoljam meg.

Színeim melegségét nem titkolom,

nincs is okom röstelni. De azért a világért sem állok afféle rikitóan nemzeti színű külön magyarglóbuson, s melynek egyik sarkára az elbusult magyarok Kossuth Lajost állítják, a másik ellenkező sarkára pedig Görgei Arthurt.

Vétkeztünk bizony intra et extra muros; velünk járt a szabadságharc mesevilágában is sok régi gyarlóságunk, és hibánk; de a mikor a veszedelem elönté s beiszapolta legszebb vetéseinket: akkor a személyes indulatok délibábjait kergetve honárulók után szimatolni mégsem lehet. talán a legbiztosabb mentő esónak.

Egy van, a mi Kossuth Lajos jellemzésének munkáját megkönnyíti, s határozott irányba tereli: Kossuth eselekedeteinek és egyéni vonásainak csodálatosan átlátszó kristálytisztasága. Az ő jellemét nem szövi bonyodalmassá a titkos lelki rugók sokféle szála. Nincsenek rejtett indulatai, nem fut el nem áruható célok után, nem vezeti önzés, nagyravágyás, sem bosszúnak aljas ösztöne, sem fékevesztett szenvedély, mely mint a

tenger mélye, láthatatlan és kifürkészhetetlen. Kossuth Lajos ott áll az események bástyafokán, egyszerű polgári ruhában, polgári érzésekkel és egy talpig-ember nemes vonásaival arcán, mig szemét és homlokát a lángész fénye világitja meg. Világosan áll tehát előttünk a mit gondol, minden a mit érez, minden a mit bübajos ajka zeng és minden a mit eszelelszik. Amiben gyöngé, azt nem rejti el ravasz tervszerűség virágcsoportja: a miben pedig erősebb a világon mindenkinél, azzal sem hivalkodik. Tehetségét, szónoki varázshatalmát, bámulatos munka erejét, minden szerencsését és minden eszméjét teljesen a hazának, nemzetének szenteli. Mi benne az örök érdem? mit kell gáncsolni? mindegy! Kossuth Lajos se jóban, se rosszban nem a magáé, mindig és mindenütt elveinek, hazájának, zászlótartója ő.

Dicsőségem, hogy róla írhatok: és diadalom léssen, ha olvasóm kis tükörben hiven rajzolva látja a nagyot.

akadt a gyalogjárón a közlekedés. Sokan jöttek be az ünnepre a vidékről s a kereskedések fogalma részben ezért is óriási volt.

Gyönyörű szép kirakatokat állítottak ki a Schwarz M. L. cég hol angyalkák és pálmák közt állott Kossuth Lajos arcképe, a Dréher söresarnok kirakataiban pedig valóságos kiállítás volt Kossuth-képekből. Úgyes ötlettel állította össze kirakatát a Neumann M. cég, ahol egy tördeplő kis gyermek imádkozott Kossuth Lajos arcképe előtt; egy másik angyal pedig a kép felett babérkoszorút tartott. A Párizsi divatáruház kirakata egy kis pálmaliget volt, melyet a nemzeti színű divatszövetek tarkítottak, szép volt a Deutsch Lajos kirakata, melyben minden nemzeti színű volt, Bosznay J. cég virágmezőt varázsolt a kirakatba s a Boros testvérek kirakata is méltón kellett feltűnést nagyméretű Kossuth Lajos képével.

Este 7 órakor az üzleteket bezárták és csak a kirakatok maradtak nyitva, megvilágítva.

Ekkor már fényárban uszott a város, a melynek központja a városháza volt. A hatalmas épület homlokzatát behálózó gázesővek huszonkétezer apró lángja kigyuladt, ugyszintén a csillagok és koronák is.

A városháza előtt két lámpaoszlop serpenyőjében nagy lángok nappali világozást terjesztve lobogtak.

A városházán két oldalt két-két láng-csillag között az ország cimere lángolt. A falak peremén ezer meg ezer lángnyelv kigyóvonalai villogtak. Olyan volt a székház homlokzata, mint egy gyémántkoszorúval ékesített tükörkorona.

A közönség itt állandóan sűrű sorokban hullámozott fel s alá.

Pompás volt a színház, melyet apró zászlókkal, nagy lobogókkal, cimerekkel és tölgyfalombokkal díszítettek. A nemzeti színű sátor alatt világító példázatos kép ragyogott. Az ország nemtője baloldalt kőtáblán mutatja a két évszámot: 1802—1902. Jobbról derék magyar anya gyermekeinek a történet könyvét olvassa. A kép közepét lobogó oltároszlop foglalja el. Fölötte lebeg Kossuth képe angyalkák között s Kossuth felé bájos leányasszony nyújtja a palmaágat. Gyöngyösi színházi festő szép alkotása ez a kép.

A színház csucsáról villamos nap tüzött le fehér ragyogással, vibráló fényével besugározva a Kossuth-utca és a Batthyány-utca jókora részét.

Nagyon szépen ki voltak világítva nemcsak a magánházak, hanem a középületek is. A vasuti pályaház mécsesei körülfonták az egész hatalmas épületet s koronkint piros és zöld lángok csaptak fel az ügyesen elhelyezett serpenyőkben, a törvényszéki épület, pénzügyigazgatóság hivatalos helyisége is izlésesen volt kivilágítva. A függetlenségi-kör Csapó-utcai helyiségének erkélye is sok nézőt vonzott számtalan lámpionával. A Biedermann-ház, a Hungária-épület, a Bika szálló és Angolkirálynő szálloda épületei is feltűnő szépen voltak kivilágítva.

De nemcsak a főbb utcák, hanem ki a város végeig valamennyi ház, a legkisebb házikó ablakában is égett egy-egy mécses a hű kegyeletnek.

Odakint pedig a város négy táján a határdombokon nagy máglyarakást gyújtottak az este; ezeknek lobogó lángja messze piroslott a felhőzetes égen.

(Az özvegy asszony mécsese.)

A temetőből estefelé kisírt szemű szegény asszony igyekezett be a városba.

Tegnap temették az urát. Annak a sírjától jött be a lángban álló Kossuth-utcán.

Nem nézte a tündérest ragyogását, hanem iparkodott haza felé a Késes-utca legvégére.

Ott egy kis ház udvarán két pislogó ablak az övé. Bevakodott szegény a szomorú lakásba, melyből most hantolták el szerető társát; aztán előkereste a mécsesét és meggyújtotta.

A két kicsi ablak az udvarra néz. Senki se láthatta, hogy a bánatos özvegy mécsesét égte Kossuth emlékére.

Hanem ő azért kitette az ablakba a mécsesét.

Aztán leült melléje, föltette az öreg pápaszemét, elővette a vigasztalás könyvét, a bibliát és olvasgatott, imádkozott, amíg a szerény mécses el nem aludt.

(A lámpionos menet.)

A kollégium udvarán gyülekeztek a testületek, hogy lámpionos menetben vonuljanak a kijelölt utcákon a városház elé.

A menet ebben a sorrendben állott fel:

1. Lovasrendőrök.
2. Rendőrség.
3. Zenekar.
4. A 13 — Negyvennyolcas honvéd.
5. Városi tisztviselők.
6. A rendezőség.
7. Főiskolai ifjuság.
8. Csizmadia ipartársulat.
9. Függetlenségi kör.
10. Iparos-kör.
11. Iparos ifjuság.
12. „Zion” betegsegélyző egyesület.
13. Kereskedő ifjuság.
14. Kereskedő társulat.
15. Egyesített dalegyletek.
16. Kőmives ipartestület.
17. M. á. v. altiszt-kör.
18. M. á. v. állomás.
19. M. á. v. fűtőház.
20. M. á. v. műhely.
21. M. á. v. osztálymérnökség.
22. M. á. v. „Szárnyaskerek” asztaltársaság.
23. M. á. v. szertár.
24. 25. Pincéz ifjuság.
26. Timár társulat.
27. Vendéglősök ipartársulata.
28. Tűzoltó testület.

Félhét óra tájban megadták a tűzoltók a jelt a lámpionok meggyújtására. Hét óra előtt öt perccel hangzott fel a kürtész második sor. Ekkor megindult a menet négyes sorokban lassu lépésekkel. A lámpionos menet a Kossuth-nóta s más hazafias dalok éneklése mellett haladt a főtéren, Hunyadi-utcán a pályaudvarig s ott a népkertet megkerülve a Deák Ferenc-utcán keresztül a városháza előtt állott meg folytonos éljenzés és üdvölgzés között.

Itt az egyesült dalegyletek a tűzoltók elkerítette helyen Mácsay Sándor főiskolai énektanár vezetésével és az Egyetértés zenekarának kísérete mellett elénekeltek a Himnuszt, majd a Szózatot és a Tavasz elmúlt kezdetű dalt. A zenekar még előadta a Kossuth dalokból összeállított egyveleget. Ezután a lámpionos menet, mely ezernyi ezer apró, színes, ide-oda himbált fényrózsáival pazar látványos része volt az estének, rendben eloszlott.

Az államvasutak gépházának munkásai nagy csapatban külön válya álltak ekkor a városháza elé s külön zenekaruk kísérete mellett gyönyörűen énekeltek a szebbnél-szebb hazafias nótákat.

(A város sötét és — hangos.)

Este 10 óra felé az utolsó mécses is kilobbant, a város elsötétedett, csupán a zászlók lebegtek az éjben.

Hanem az ünnepző lakosság még sokáig járt-kelt az utcákon. Lelkes ifjak csoportokba verődve, hazafias dalokat énekelve járták be a várost és az éjsza-

kában innen is, onnan is kihangzott a lelkes Kossuth-nóta.

(A mai nap ünnepe.)

Ma ünnepli Debrecen Kossuth emlékét.

Az ünnep egyes részei a következők:

Istentiszteletek.

Reggel 8 órakor az összes helybeli templomokban hálaadó istentiszteletek lesznek. A főistenisztelet az ev. ref. nagytemplomban lesz, a melyre háromnegyed 9-kor indulnak a hatóságok, egyesületek a városháza udvaráról Puky Gyula főispán vezetésével.

Diszközgyűlés.

Debrecen város diszközgyűlése délelőtt 10 órakor veszi kezdetét. A gyűlésen Puky Gyula főispán elnököl. A diszközgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó, 2. Ünnepi beszéd, tartja dr. Bakonyi Samu. 3. Felolvasása a Kossuth Lajos emléke megőrkítésére vonatkozó közgyűlési határozatoknak. 4. A diszközgyűlés berekesztése.

A szabadságharc emlék szobránál.

Délután 3 óra után indulnak el a már megállapított sorrendben az egyletek meghívottak stb. a szabadságharc szobránál tartandó ünnepre, mely fél 3 órakor kezdődik. A műsor a következő: 1. Szózat, éneklés az összesített dalegyletek. 2. Ünnepi beszéd. Tartja: Dr. Varga Lajos. 3. Tavasz elmúlt, a rózsának... Éneklés az összes dalegyletek. 4. Ünnepi szavaltat. Tartja: Kincses László hittanhallgató. 5. Himnusz. Éneklés az összes dalegyletek.

Népünnepély a nagy erdőn

Délután háromnegyed 4 órakor lesz az indulás a nagyerdőn egynegyed 5 órakor kezdődő ünnepekre, hol érdekes tarka látványok, mulatságok lesznek s igen sok szórakozásban részesül a közönség.

A Népünnep alkalmából a Nagyerdőre csakis belépőjegy megváltása után szabad bemenni. Egy belépőjegynek ára 20 fillér. A belépőjegyek folyó számmal vannak ellátva s minden eladott jegy a tárgysorsjátékban való részvételre feljogosít. A tárgysorsjátékban kisorsolattik: 1) Kossuth Lajos arcképe, 2) Kossuth Lajos mellszobra. A Sporttéren tartandó ifjusági tornaverseny megtekintésére azonban külön belépőjegy váltandó.

Tűzijáték.

Este 7 órakor tűzijáték lesz, a melyre 600 ülőhelyre szóló jegyet bocsájított ki a rendezőség. Egy-egy jegy ára 50 fillér.

Társasvacsora és tánc.

Este 8 órakor társas vacsora lesz a Dobos vendéglőben, melyre egy teríték ára 2 korona 40 fillér. Az ünnepi felkészítőt dr. Kőrössi Kálmán tartja. A vacsorát 9 órakor táncmulatság követi, melyre a belépőjegy 1 koronáért váltatható meg.

Kossuth Lajos.

A Szabadság számára írta: *Koncz Ákos.*

Az isteni gondviselés, mely a nemzetek sorsát intézi, száz évvel ezelőtt egy csillagot tüzött hazánk beborult egére... Később, évek multán ez a csillag keresztül tört a felhőkön és világosságot terjesztett Attila örökében, Arpád honában...

A nemzet e csillaga Kossuth Lajos volt...

Ma ünnepeljük születésének századik évfordulóját... Minden magyar szív megdobban e napon s áhitatának szárnyain felszáll a Mindenhatóhoz, hogy tegye termékenyvé azt a szent talajt, melybe eszméit vetette Kossuth Lajos...

Ez a talaj a nemzet szíve, mely ma hálás kegyelettel áldozik legnagyobb fia emlékének...

Ki volt nekünk Kossuth Lajos? Megmondja a történelem... Megmondják a most országszerte lefolyó ünnepségek, melyek a magyar szív hálájával és ezzel kapcsolatban a Kossuth Lajos halhatatlan érdemeiről beszélnek. Az a szent sir, ott a kerepesi-uti temetőben a nemzet kincse, az Isten szabad ege alá épített temploma a hazaszeretnek, menedéke a magyarnak, ki az egyenlőségről, testvériségről és szabadságról még most is szövi álmait...

Kossuth Lajos egy csodás kornak volt gyermeke... Néhány év alatt a nép szívébe fogadta... Pusztá óhajta parancs volt a nemzet előtt és lángoló hazaszeretete keresztüljárta a lelkeket... A hazafiak szívében fellángolt az ósapáknak vére... Az ébredő nemzet megvárta bilincseit. Zászlót, fegyvert ragadott kezébe és harcolt lelkesedéssel a szabadságért, mely évszázadokon keresztül szerzett joga és drága kincse volt...

Kossuth Lajos lett vezére. Az eszme, a nagy szív, a jellem és erő Őt a nemzet apostolává avatták... Megdöntetlen szikla gyanánt állott az ébredő nemzeti önérték megnyilatkozása előtt s szavának erejére, esodálatos szónoklatára záportengerré válik a nemrégén még csüggedő magyarnak aggódó csoportja. Nap lett Kossuth Lajosból, mely fényével, ragyogásával elborította az egész hazát... Az álmából felébredt nemzet Messiás gyanánt fogadta a lánglelkű apostolt, ki a nemzetalkotók sorába lépve egy új kor történetének válik hővé...

... Mi volt Kossuth Lajos hatásának titka? Egyedül honszerelme, mely azt sugta neki, hogy a magyar nem szabadságra, hanem szabadságra született... A nemzet történelme azt tanítja, hogy csak akkor volt boldog a haza, midőn fiai szabadok voltak... Amire szabadsága fájáru egy-egy ág lehullott... a rémes ellenségek özöne borította el Pannónia virágos mezejét... Kossuth Lajos ismerte történelmünket, látta hanyatlásunkat, sajnó szívvél nézte azt, hogy szabadságfánk ledöntött törzséből miképpen faragnak ellenségeink nyakunkra szolgáljarmat, — látta mindezeket s kezébe véve a zászlót, a nemzet színe előtt ígéretet tett a haza megmetésére.

... Megdörtültek az ágyuk s a harcok riadó végig zugott az országon... A szabadságszerető népek a világ minden héjában szivdobogva lesték győzelmeink hírét... A lelkesedés csudákat művelt... Hős honvédeink nevüket vérrel hullásával írják be a történelembe. Kossuth Lajos, Petőfi Sándor és a többi lánglelkek beleoltották a nemzet lelkébe a szabadság kivívásának kötelességét,

melynek nyomán ezrivel termettek a hazaszeretet martirjai...

A hatalom azonban ránk tört kölcsönkért erővel és álmainkat széttépte durva, erőszakos fegyvereivel. Világosnál némaság borult a nemzetre s a rettenetes küzdelem után golyó által és bítón hervadtak el hősei... Nehéz felhők borultak a haza egére s a megszünt esatazaj nyomán megteltek a börtönök a hősök ezreivel... Ezek lettek földönfutóvá és Kossuth Lajos török földön talált menedéket...

Az eszmét azonban nem lehetett megölni. Valamint Mózes csipkebokrát a láng nem emésztette meg, ugy a Kossuth eszméi is kibontakoztak ideiglenes sirjukból... Az ő szelleme, lánglelke és honszerelme az éjszakában virrasztottak a haza felett... A mag kizöldült, kalászkot vert és gyümölese lett az új Magyarország, mely a halhatatlan apostol eszméiből nyert megdöntetlen alapot.

Eppen azért ünnepeljük e napon, születésének századik évfordulóján. Hiszen az ő lelke most is itt virraszt fellettünk! Nevével összevan forva a haza jövő és jelen sorsa, mert Ő döntötte le századok mohos falát és ébredésre tanított egy nemzetet.

Dicső nevének emlékezésének zendüljön meg a költő éneke s ajkainkon szálljon fohász a magyarok Istenéhez, hogy áldja meg a hazát és haló porait annak az apostolnak, ki milliók vezére volt a legendás időkben! Sirja felett virraszon a nemzeti geniusz és emlékezete legyen minden magyar ember drága kincse...

Lobogj, lobogj hát hön. — oltári lángja
A honfiszívnek, ünnepelve Őt...
Mig honszerelmed Ő heviti lángra
Nagyszellemével: nem vesz el jövőd!
Nézz a dicsőnek feukölt homlokára...
S szíved reményt, vigasztalást, lel itt!
... Fölkél a napnak lángoló sugara.
S hazánkra újabb... szebb tavaszt derít!

H I R E K.

N a p l ó.

- Szept. 17. A Kossuth-képekkiállítás megnyitása.
" 17. Kossuth-ünnep Debrecenben.
" 18. A Wesselényi-szobor leleplezése Zilahon
" 19. Kossuth-ünnep Budapesten.
" 20. Francia újságírók látogatása Debrecenben.
" 28. A tüzoltó-egylet 25 éves emlékünnep
" 29. Hajdumegye őszi közgyűlése.
" 30. A színházi évad megnyitása.
" 30. Városi közgyűlés.

* **A Szabadság ünnepe.** A Szabadság szerkesztősége a mai napot szintén megünnepeli s a lap szedő személynek is módot kíván adni az ünneplésre. Ezért a Szabadság esütörtöki száma holnap reggel a szokott időben csupán négy oldal lesz.

* **Wolafka püspök beteg.** Dr. Wolafka Nándor v. püspök, városunk népszerű püspöklébánosa, mint részvétellel értesülünk, két nap óta betegen fekszik. A pócsi bucsun, a hová az egész vidék buzgóbb híveit maga köré gyűjtve évenként elszokott zarándokolni, meghült, teljes rekedtséggel jött haza s azonnal lefeküdt. Betegsége ugyan aggodalomra nem ad okot, mégis néhány napig a szobát kell őriznie.

* **Thaly Kálmán Debrecenben.** Thaly Kálmán Debrecen város I. kerületének országgyűlési képviselője, a kiváló történetíró tegnap délután Debrecenbe érkezett, hogy Debrecen város meghívására együttünnepelje meg, Kossuth Lajos születés napjának 100 éves évfordulóját Debrecen város közönségével, nagyszámú választóival. Az esti gyorsvonatonál a függetlenségi párt tagjai várták s ott voltak a fogadásánál Kiss Albert, dr. Bakonyi Samu, dr. Benedek János országgyűlési képviselők, id. Kertész János, Kovács József, dr. Burger Péter, Somogyi Pál és Bekéssy Péter, a kinek Thaly Kálmán debreceni tartózkodása alatt vendége lesz.

* **A debreceni lelkesválasztás megerősítése.** Jánossy Zoltán debreceni lelkesválasztásának ellen, a törvényes határidőn helől felebbezést senki sem adott be, minél fogva Dávidházy János esperes a választást megerősítette s erről értesítette a debreceni ev. ref. egyházat Jánossy Zoltán beiktatása elé igy semmi akadály sem gördül. Jánossy Zoltánt november hónapban fogják beiktatni lelkészi állásába.

* **Személyi hír.** Vecsey Imre városi tanácsos szabadságidejéből visszatérve, a tegnapi napon elfoglalta hivatalát.

* **A helyi vasut** ma délután 2 óratól 4-ig nem közlekedik.

* **A főiskola Kossuth-ünnepe.** A főiskola tanári testülete és tanuló ifjusága szeptember 19-én Kossuth születése napján tartja emlékünnepét.

* **Katonai önkéntes iskola Debrecenben.** Debrecen város közgyűlésének azt a határozatát, melyben a katonai önkéntes iskola építésére 42 ezer koronát megszavazott, Kovács József és társai megfellebbezték a miniszternél. A miniszter azonban, — mint ezt tegnap Debrecen város hatóságához intézett átiratával tudatja, — a közgyűlés határozatát jóváhagyta. Igly hát a jövő évben nem csak felépül, de meg is fog nyilni a debreceni önkéntes iskola s ifjainknak nem kell katonai kiképzésre idegenbe menniök.

* **Molnár Viktor és Szana Tamás Debrecenben.** A Délbábok hazája című remek látványosság bemutatójára Molnár Viktor miniszteri tanácsos, az Uriána elnöke is lejön Debrecenbe Szana Tamással, a kitünő író esztétikussal, az Uriána igazgatójával. Szana Tamás ifjúkori emlékek kötik Debrecenhez.

* **Kossuth Lajos Tivadar Budapesten.** Kossuth Lajos Tivadar tegnap délelőtt tíz órakor a déli vasut budai pályaudvarán Budapestre érkezett. Milanóból jött egyenesen a fővárosba. A Kossuth-ünnep rendező-bizottsága ünnepélyes fogadást tervezett, a mely azonban Kossuth Lajos Tivadar egyenes kérésére elmaradt és igly a pályaudvaron csak bátyja, Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt elnöke várta Pally Sándor titkár kíséretében. Kossuth Lajos Tivadar bátyjánál szállott meg.

* **Kisiklott vonat.** Az Érmihályfalváról Debrecen felé jövő 1761. számú vonat tegnap délután 3 óra 42 perczkor kisiklott. A kisiklás következtében nyolc kocsit az árokba dült. Sérülés a vonaton nem történt; de a pálya félóráig nem volt

használható s ezért két vonat nagyobb késéssel folytathatta útját.

* **A tüzoltó testület gyűlése.** Önkéntes tüzoltóink testülete nagyban készül fennállása 25-ik esztendejének megünneplésére. Az ünnep fölötté fényes lesz és jelentőségét emelni fogja az, hogy eljön az országos tüzoltó szövetség elnöksége, a budapesti önkéntes és hivatásos tüzoltóság és több vidéki egyesület is. Az ünnepség 28-án d. e. 9 órakor diszközgyűléssel kezdődik, melyen ott lesznek *Puky Gyula*, *Simonffy Imre* polgármester s a helyi hatóságok képviselői. Tíz órakor gyakorlat lesz az őrnyán, ezután kivonulás riadóval a kistemplom tornyához, a hol a debreceni tüzoltóság mentési gyakorlatokat fog bemutatni. Délután két órakor száz terítékű lakoma lesz az *Angol királynő* nagytermében. A lakomát a parancsnokság adja s a meghívottak a parancsnokság vendégei lesznek. Este 8 órakor a Csapó-utcai őrnyán kedélyes tüzoltó mulatság lesz, a melyen a testület tagjait vendégelik meg.

* **A helyettes koldus.** Egy pelyhes állu suhancot taszított be tegnap délután a rendőr a bűnügyi osztály ajtaján.

— Jelentem aláson, ez a fiu koldult mondja a rendőrtisztviselőnek tenyere szélét a zsinóros sapkához emelve.

A panaszolt órával szippantva merőn nézett a rendőrbiztosra, hogy mit szól az a dologhoz.

— Hogy hívnak? volt az első kérdés.

— Piros Jánosnak.

— Miért koldultál?

— Muszály volt! feleli a suhanc.

— Már hogy lett volna muszály, méltatlankodik a rendőrbiztos, hiszen fiatal ember vagy, miért nem mégy dolgozni?

— Dolgozom én kérem alássan, hanem az édes apám, aki koldus, megbetegedett s aztán muszáj volt helyette koldulni.

* **Honvédhadnagyok áthelyezése.** A honvédelmi miniszter *Kotyman Lajos* honvéd hadnagy kezelő tisztet Debrecenből a dévai 26. honvéd gyalogezredhez helyezte át. Helyét a miniszter *Rutkay Lajos* hadnagy kezelőtiszttel töltötte be, aki már el is foglalta állását Debrecenben.

* **Népgyűlés az önálló vámterület érdekében.** A debreceni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága tegnap értekezletet tartott, melyen az intéző bizottság tagjai teljes számban megjelentek. Az értekezlet dr. Bakonyi Samu képviselő indítványára kimondotta, hogy az önálló vámterület érdekében szeptember hó 28-án népgyűlést rendez Debrecenben és pedig pártszínezet nélkül, hogy alkalmat nyújtson Debrecen és a szomszédos vármegyék népének az Ausztriával való vámközösség fentartása ellen való tiltakozásra. A népgyűlésre meghívták a főváros, Hajdu, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Bihar, Szabolcs, Szatmár, Máramaros, Ung, Bereg, Szilágy, Borsod vármegyék érdekelt köreit. Jelen lesz a népgyűlésen *Kossuth Ferenc* is. Az értekezlet egy szűkebb körű rendező bizottságot küldött ki a további teendő végzésére, különösen felhatalmazván arra, hogy a helybeli szabadelvű párttal s azok vezérfőfiaival érintkezésbe lépve: magát kiegészítthesse.

* **Kolozsvár — Klausenburg.** Egy angol katonatiszt szabadságot kapott és Erdélybe utazott, még pedig Erdély fővárosába. Katonai kötelességéhez híven nyomban bejelentette az ezredesének,

hogy *Kolozsvárt* szállt meg. Néhány nap múlva ismét valami jelenteni valója volt az ezredeséhez és levelét olyan papírosra írta, amelyen az volt: Grand Hotel — *Klausenburg*. Az ezredes válasza csakhamar megérkezett Londonból és az angol katonatiszt meglepve olvasta belőle, hogy az ezredes szigorú dorgálásban részesíti, mert a katonai hatóság engedelmé nélkül *Kolozsvárról — Klausenburgba* utazott. Az angol ezredes nem tudta, hogy Kolozsvár és Klausenburg ugyanaz. Néhány ilyen anekdotára volna szükség és külföldön megismernék a — magyar városokat.

* **Hajnali gyakorlat.** A tüzoltók ma hajnalban próbagyakorlatot tartottak a kistemplom tornyán. Ez lesz szeptember 28-adi ünnepük fő látványossága; azért próbálták ki ma hajnalban az akkori tervre tervezett mentési gyakorlatot.

* **A debreceni szózat.** E címen hosszabb lelkes cikkben foglalkozik a Győri Hírlap a kamarák országos gyűlésén elfogadott ama javaslattal, hogy a vidéki városokat a fővárossal szemben meg kell erősíteni. Egy egészséges hang kiált szét az országba erről a gyűlésről, írja lap-társunk, egy hang, mely a szivekben régóta háborgó érzésnek, az elméket régóta izgató aggodalomnak ad kifejezést. Ez a hang a vidéki városok esatakiáltása és jelzi, hogy megindult a *vidék önvédelmi harca* a főváros mindent magához szívó zsarnoksága ellen. A vidéki középpontok megerősítését követeli az országos gyűlés egyik határozata. Nem új követelés. Mi is hangoztattuk s hangoztatjuk folyton és variálják, követelik ujabban egyre fokozódó erővel az egész ország városai. Az erő tudata a vidéki középpontokban felébredt s a lekötöttség érzete oly pontig fokozta energiájukat, hogy az akciót többé feltartóztatni nem lehet. És ez adja meg a jelentőségét annak, hogy ez a követelés a debreceni országos gyűlés napirendjére került, ez teszi nyomossá és országos jelentőségűvé a debreceni határozatot.

* **Új utak a Magas-Tátrában.** Lőcséről írják lapunknak: A Magyarországi Kárpátgyesület ez évben a turisztika föllendítése érdekében és a Magas-Tátra feltárása céljából nagy akciót fejtett ki. Részben egész új utakat létesített, részben pedig sziklás, életveszélyes utakat járhatóvá tette. Tátrafüredről ujonnan fővenyezett ut vezet a tarpataki völgyön keresztül egészen a Tarajkáig. A Rózsaszállótól egészen a Zerge-szállóig a vizesések mentén kényelmes sétaut elkészült. A felkai völgyben szintén új ut vezet a Kereszthalomig, Matlárházáról a Zöldtóhoz, valamint a Grajnerra is ut épült. A batizfalvi tóhoz vezető utat a sziléziai Kárpát-Osztály építette, azonkívül a szállóépítkezés is szépen fejlődött.

* **Ünneprontók.** A tegnapi kivilágítás és lámpionos menet szülte magasztos hangulatot egy-két éretlen siheder csinytevése zavarta meg. Este felé ugyanis megdöbálták a Csokonai-kerti megálló-nál a kis vonatot, a mely nem ünnepelehetett az ünneplőkkel, mert a közönség szolgálatában állt. Ezen kívül egy-két üvegtáblát is betörték a mellék utcákban. Általában véve azoaban az ünnepi est egész lefolyása méltóságos volt.

* **Rablótámadás a város alatt.** Egy rakás cigányt fogott el tegnap a csendőrség a kiket azzal gyanúsítanak, hogy részt vettek volna hétfőn este a Boes-kay kertnél történt rablótámadásban. Itt ugyanis *Mihalovics Jenő* gyógyszerész egy cigánykaraván megtámadta, mikor

kocsin nyaralójába ment. *Mihalovics Jenő* hogy megszabaduljon a támadóktól, pénzt adott nekik. A cigányok tagadnak.

* **Öngyilkossági kísérlet.** *Szilágyi Eszter* hosszupályi illetőségű derecskei cselédeány még nincs 18 éves, de máris megunta az életét. Meg akart halni, de Debrecen annyira szerette, hogy itt nálunk akart megválni az élettől. Tegnap, megszökve derecskei gazdasszonyától, Debrecenbe jött. Utközben Mike-Péresen gyujtót vásárolt s abból két csomagot borban feloldva megitta a város szélén. A mérég hatása azonban csak akkor mutatkozott rajta, mikor *Ungvári István* helybeli gazdálkodó újföldi tanyájára ért. Ott amint belépett az ajtón, összeesett s eszméletlenül kellett beszállítani a helybeli kórházba. Itt gondos ápolás után magához tért s *Mile Pál* rendőrfogalmazónak ő maga mondta el öngyilkossági kísérlete történetét. Hogy miért unta meg az életét olyan fiatalon, azt nem mondta meg.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap csak két halálesetet jelentettek be. Ezek *Mortlika Mária* gör. kath. 4 hónapos és *Bába János* gör. kath. 57 éves.

* **Letartóztatott debreceni kereskedő.** Trecsénből, az ottani rendőrségtől egy szükségzavú távirat érkezett, mely azt jelenti, hogy *Fülöp Ignác* debreceni kereskedőt az ottani országos vásáron letartóztatták. Hogy mit követett el, azt nem mondja a távirat. *Fülöp Ignác* előlétele iránt most nagyon melegen érdeklődik a debreceni rendőrség.

* **Felgyujtott szalmakazal.** *Tóth Sándor* vámos-péres kozség birájának szalmakazlát valaki felgyujtotta. A szalmakazal, mely nem volt biztosítva teljesen elégett. A gyujtogatót erőlyesen nyomozzák.

* **A bűvészek bucsuestélye.** *Carmelini* és *Brown*, akik Debrecenben boszorkányos mutatványaikkal oly nagy sikereket aratnak, ma bucsuznak el a debreceni közönségtől. Bucsuelőadásuk ma, szerdán este lesz az *Otthon* vendéglő étkező termében. A két rendkívül ügyes bűvész bizonyára most is zsufolt teremben fog tetszést aratni.

* **Elveszett egy antik aranykarperec** a Szent-Anna-utcától az Arany János-utcáig eső uton. Megtalálója sziveskedjék szerkesztőségünkbe hozni, hol illő jutalomban részesül.

* **Dr. Winkler Jenő.** Egyetem orvos tudor, fogorvos. Kossuth-utca 26. Fogad naponta délelőtt 10—12-ig; délután fél 3—5-ig. Minden kedden délben 12—1 óráig szegénysorsu fogbetegeknek ingyen rendelés.

* **Külföldi bevásárlási utamról haza** érkezve, az ott beszerzett feltűnő szép uridivat különlegességeket ajánlom becses vevőim szives figyelmébe. Kiváló tisztelettel **Fekete Jakab**.

S z a b a d s á g .

Szeptember hónap mai napjától új előfizetésre hívjuk föl Debrecen város közönségét.

A Szabadság előfizetési ára :
egy hónapra egy korona.

Aki helyben 3 koronával, a vidéken 5 koronával az esztendő végéig egy évnegyedre már most előfizet, — szeptember hónapra a lapot ingyen kapja.

SZÍNHÁZ.

— (A Délibábok hazája.) Holnap délelőtt boesátják forgalomba az Uránia jegyeit a Délibábok hazájának debreceni négy előadására. László Albert és társa könyvkereskedésében máris sok előjegyzés történt. A Lovász János és Haranghy György darabjának méltó bemutatására lázasan folynak az előkészületek. A debreceni előadásokon sok új részlet fogja élénkíteni a darabot. R. Réthy Laura asszony közreműködése általános örömet keltett a városban. A művésznek ékelni fogja Balázs Kálmánnak Komlóssy Artur h. polgármester szövegére irt régi szép dalát, továbbá azokat a szépséges nótákat, melyeket Dóczy József a Délibábok hazája számára irt. Rendkívül érdekes lesz a darab új fejezete, mely a mai Debrecen s előkelő vezéralakjait mutatja be. Most készült el a legújabb felvétel: Láng Lajos miniszter bevonulása Debrecenbe a város ötös fogatán.

— (Szintársulatunk itthon.) Makó Lajos debreceni szintársulata tegnap este bucsuzott el Orosházától és ma az egész személyzet Debrecenbe érkezik. A városba a társulat nem jön be, hanem félórás tartózkodás után folytatja útját Nyiregyháza felé, ahol az első előadás holnap lesz, a Kossuth-ünnep országos előestéjén. Színészeink mindössze tíz előadást tartanak Nyiregyházaán, ahol utolsó estéjük e hónap 28-án lesz. A társulat 29-én vonul be Debrecenbe.

— (Az intendáns lemondását elfogadták.) A belügyminiszter elfogadta gróf Keglevich István intendáns lemondását, azonban valószínű, hogy új intendáns kinevezésére nem kerül a sor, hanem Bezerédj Viktor miniszteri tanácsos fogja a m. kir. opera és a Nemzeti színház ügyeit vezetni.

TÁVIRATOK.

Mándy Lajos nyugdíjazása.

Budapest, szeptember 16. (Saját tudósítónk távirata.) Mándy Lajos miniszteri tanácsos nyugdíjazásáról ma érkezett a legfelsőbb elhatározás a kereskedelemügyi minisztériumba. A király Mándynak sok évi szolgálataiért legfelsőbb elismerését nyilváníttja.

Korn Arturt elítélték.

Szeged, szeptember 16. (Saját tudósítónk távirata.) Ma volt az esküdszéki tárgyalás Korn Artur a hirhedt agitátor magyarul ellen. Az esküdszék bűnösnek mondta Kornt, minek alapján a törvényszék Korn Arturt hat hónapi államfogházra és 200 korona pénzbírságra ítélte. Kötelezte továbbá az összes költségek megtérítésére és arra, hogy az ítéletet lapjában közölni köteles.

Wacht am Rhein és Gotterhalte.

Zsombolya, szeptember 16. (Saját tudósítónk távirata.) A Jenelka szálló étkező termében nagy botrány volt. Egy német társaság a zenészekkel a Wacht am Rheint és a Gotterhaltét huzatta. A vendéglőben vaesoráló magyar államhi-

vatalnokok ezt kihívásnak vették, a németeket bottal megverték, azután a zenészekkel együtt kikergették őket az utcára.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 16. (Saját tudósítónk távirata.) Déli zárlat. Buzakinálat jó, vételkedv mérsékelt. Nyugodt rányzat mellett 22,000 métermázsa került forgalomba, kezdetben 2 és fél fillérrel drágább áron. Egyéb gabonaneműek nyugodtak, zab 5 fillérrel drágább. Idő borús.

Buza októberre	6:86—87.
„ áprilisa	7:10—11.
Rozs októberre	6:08—09.
„ áprilisa	6:25—26.
Zab októberre	5:58—59.
„ áprilisa	5:90—91.
Tengeri szeptemberre	5:60—65.
„ májusra	5:46—48.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Gyilkos béres. Botos Miklós és Agócs Pál h.-bőszörményi lakosok az elmúlt február hó 5-én együtt voltak lakodalomban. Haza felé menet erősen ittas állapotban összeszólalkoztak s Agócs Pál egy vaslapáttal úgy föbe vágta Botos Mihályt, hogy azt be kellett szállítani a debreceni közkórházba, ahol kapott sérüléseibe 10 nap mulva belehalt. Emberölés büntetése miatt tegnap e miatt a debreceni törvényszék esküdszéke előtt Agócs Pál, aki azzal védekezett, hogy igen részeg volt. Ítéletet tegnap még nem hozott az esküdszék.

KÖZGAZDASÁG.

Lótenyésztési díjkiosztás H.-Szoboszlón. A hajdúvármegyei gazdasági egyesület a vármegyei lótenyésztési bizottsággal, a földmivelésügyi miniszter határozott támogatása mellett f. hó 14-én a vármegyei gazdaközönség élénk érdeklődése mellett H.-Szoboszlón lókiállítás és jutalomdíj kiosztást rendezett. A bíráló bizottság tagjai voltak Kovács Gyula országos képviselő elnöke alatt Fogthűy János alelnök, a lótenyésztési bizottság elnöke, Dávidházy Sándor a gazdasági egyesület titkára és Kneisch lovag meneszkari hadnagy, ezenkívül 10 lótenyésztő gazda és 3 állatorvos.

A díjkiosztás eredménye a következő volt:

I. Csoport, államdíj. Csikóval elővezetett anyakancákért. I. díjat kapott (8 drb. 10 koronás arany) Péter István (H.-Szoboszló), II. díj (6 drb. 10 kor.) Káry Lajos (P.-Ladány.) III. díj (4 drb. 10 kor.) Oláh Miklós (H.-Szoboszló.) IV. díj (2 drb. 10 kor.) Horay Gábor (H.-Szoboszló.) V. díj (1 drb. 10 kor.) Bene János (Földes.)

II. Csoport. Államdíj három éves kancza csikóknak: I. díj (6 drb. 10 kor.) Fogthűy János (H.-Szoboszló) II. díj (4 drb. 10 kor.) Soltész László (H.-Szoboszló.) III. díj (3 drb. 10 kor.) Kovács Gyula (H.-Szoboszló.)

III. Csoport. A gazdasági egyesület díjai 2 éves anyakancáknak I. díj 4 drb. 10 kor.) Décesy Lajos (H.-Szoboszló.) II. díj (3 drb. 18 kor.) Ványi Lajos (Földes.) III. díj (2 drb. 10 kor.) Oláh Mik-

lós (H.-Szoboszló.) IV. díj (1 drb. 10 kor.) Somogyi Gyula (H.-Szoboszló.)

IV. Csoport. A gazdasági egyesület díja egy éves csikóknak, szemre való tekintet nélkül. I. díj (4 drb. 10 kor.) Fekete József (H.-Bőszörményben). II. díj (3 drb. 10 kor.) Fekete József. A díjat, miután már első díjat nyert, Bene János (Földes) kapta. III. díj (2 drb. 10 kor.) Szabó Mihály (Földes) Ezen kívül díjakat nyertek még Molnár Miklós (H.-Szoboszló) és Csanádi András (H.-Szoboszló.)

Regénycsarnok.

Vándorlapon.

A Szabadság számára írta: Malonyay Dezső.
(Folytatás.) 6.

— Szoríts velem kezét.

Borsa hátra se tekintett, úgy mondta: — Majd aztán.

Két csörge kacsa húzott el fölöttük. Borsa utánuk lőtt. Az egyik lefordult. Ment megkeresni.

Aztán Kibédy Pista soká, soká egymagára volt a lápszigeten.

Jártak fölötté a ludak, — ölében a golyóra töltött puska; nem moccant. Azon sem tanakodott, hogy mi volt, mi lesz, — hisz' olyan olyan jó élni, a mikor az ember fiatal és süt a nap. Szinte hallani lehetett, hogy zizeg a száradt tavalyi kaka, tolja az utból, temeti a friss hajtás. Itt-ott már sárga virág viritott, a tavasz aranypihéje a hinárban.

Dél felé visszakerült Borsa.

Ovatosan, lopva jött, — a mikor megpillantotta a fiatal embert, olyat emelkedett a melle, mintha nem férne benne a szíve. Vajjon, kettőjük közül melyiküknek volt hosszabb ez a néhány óra? ... Borsának is csupán az az egy kacsa lógott a deréksziján.

— No hát! — kiáltott. — Semmi?

Kezet nyujtott, derekasan megrázta a fiatal ember kezét.

— Látom rendben vagyunk. Mit lőttél?

— Bátyám...

Borsa pillanatig hallgatott. Azalatt olyan rideg volt az arca, csak épen a kialudt virszinia hiányzott a szájából.

Majd Kibédy vállára tette két kezét s ezt mondta, mind a szeme közzé nézve:

— Öcsém! ... te tegnap éjjel föbe lőtted magad. A mi volt, az többé nincs. Előtted az élet. Van itt egy kis földem, rád bízom. A mennyt el tudunk hódítani a lápokból, annyival több lesz. Tied lehet a legnagyobb uradalom. Nem tudsz hozzá? Megtanulod. Itt hagylak, vigyázzol a leányomra: tizennégy éves, hat év mulva feleségül veheted.

— Kibédynek kigyult az arca.

— Neki hoztalak Neki szántalok, a mióta ismerlek. Ember lesz belőled, de előbb el kellett pusztulnod. Most talán még nem is értesz engem. De én nem tudom már, hogy nem jut az ember olyan ingyen a boldogsághoz, mint azt husz esztendő korunkban képzeljük. Meg kell szolgálni, meg kell szenvedni a boldogságért, mint a mindennapi kenyérért.

Elgondolkozott. És ezalatt már szelidült rideg nézése, mintha a leánya cirogatta volna.

(Vége köv.)

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Írta: **Jabloneczay Kálmán.**

(Folytatás)

64

XII.

A viszontlátás.

Hanem hát, — ha már így rendelte az Isten akarata maradjon csak az én hajlékomban legalább Hermin leányom vissza nyeri elvesztett egészségét, és talán meg minden jóra fordulhat.

Tardos elfogadta a meghívást. — De mit is tehetett volna? ...

Már tíz napja elmúlt, hogy Tardos és kísérete az öreg Gold vendégszeretét élvezi.

Hermina gyorsan vissza nyerte megromlott egészségét — és elfeledte a mult keserves napjait, és bunélkül, forró szerelmének lüktetésével élvezte az édes viszontlátást!

Tardos minden gondolatát szerelmével megosztva, észre sem vették a hogy a napok gyorsan szállnak el fejük felett.

Oda át a sarki kőházban tudták, hogy Tardos Ferenc itthon van.

Hiszen az öreg házmester elfecsegte azt még a harangozónak is.

10882.

1902.

Árverési hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város tanácsa köztudomására juttatja minden érdeklődőknek, hogy a „Haláp“ és a „Bánk“ nevű erdő pusztákon városi tulajdonát képező kaszálók, tisztások f. évi október hó 8-án, d. e. 8 órakor a halápi erdészlaknál tartandó nyilvános árverésen 1902. okt. 1-től 3 évre hasznobérbe fognak adni.

Miről az árverelni kívánók azzal értesítettnek hogy magukat kellő bánat pénzzel elátva jelenjenek meg.

Debrecen, 1902. szept. 11.

A városi tanács.

Megtudta azt legelőbb az öreg nagyságos asszony . . .

Dölyfös büszkeségében azért nem jutott eszébe, hogy az eltaszított fiát — csupán egy szóval hazatérésre szólítsa.

Sok booskoros nemes családban, mint a hogy az ember ösmeret hangoztatja valóságos szaga van a dölyfnek.

A booskoros nemesek dölyfje távol tartotta egymástól az anyát és fiut.

Tardost végképp kimerítette már a sok idegfeszítő izgalom.

A hosszú ut fáradalma — anyja vissza utasító büszkesége — Hermin betegsége annyira össze zavarták idegrendszerét, hogy beteg lett — talán Afrikából hozott maláriába esett.

Ágyba kellett neki feküdni, míg az orvosok ágyát körül állva, azt sem tudták hirtelen, melyik oldalon kezdjenek a gyógyításhoz.

Rögtön felfordult a világ az öreg Gold házábanál.

Hermin éjjel nappal a beteg ágya mellett virasztott, és a leggondosabb ápolónőt helyettesítette.

(Folyt. köv.)

Árverési hirdetmény.

Építkezési anyagok, álványok, ajtók, ablakok, vasrácsok, vasajtók, tüzfal és állás kapesok, kecskelábakstuktur gerendák, csigaszorok, kőszlopok, kőkonsolok, márvány lapok, kötelek, két ipar vasuti kocsii hozzávaló sinekkel, egy méshuzó 2 vedérrel és kötéllel, egy nagy kapu, egy 33 méter hosszú és 7 méter széles, czeréppel fedett, esetleg három részre is osztható szin, nagy mennyiségű vas mázsaszámra, továbbá egyéb ingóságok is 1902 évi szeptember hó 22-én délutáni 2 órakor, az országos tanitói árveház mellett levő, néhai Varga Ferenc tulajdonát képezett telepen, önkéntes árverésen el fognak adni.

Hirdetések

a SZABADSÁG politikai napilap számára
jutányos áron

felvételnek.

M. A. vasutak menetrendje

1902. május hó 1-től.

Debreczenből indul:

		ó. p.	
Budapest felé (gyorsvonal)	d. u.	4 16	
Budapest felé (gyorsvonal)	reg.	9 01	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27	
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	déli	12 —	
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 10	
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56	
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7 58	
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2 56	
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 17	
Csak Szatmár	reg.	5 10	
Miskolez—Kassa felé	reg.	8 22	
Miskolez—Kassa felé	este	6 57	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4 01	
	m. áll. v.-tól	reg.	5 28
	vásártérről	reg.	5 51
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól	d. u.	4 06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	d. u.	4 15
	m. áll. v.-tól	d. e.	11 20
	vásártérről	d. e.	11 20
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4 42	
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5 —	
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 21	
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 31	
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9 25	
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 31	

Budapestre érkezik:

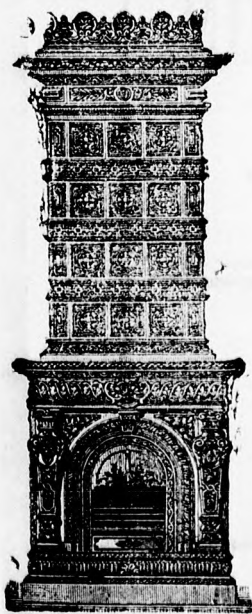
A reggel 9 ó. 10 p.-kor induló gy. v.	d. u.	1 40
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz. v.	este	8 50
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz. v.	reg.	5 10
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy. v.	este	9 40

Budapestről Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező sz. v.	reg.	6 50
A d. u. 1 ó. 36 p.-kor érkező sz. v.	reg.	8 30
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gy. v.	d. u.	2 00
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz. v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz. v. (P. Ladányig gy. v. átszállítással)	este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy. v.	d. e.	11 44	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36	
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	6 26	
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 33	
Budapest felől	reg.	7 42	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5 03	
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7 32	
" " " " " " " " " "	d. u.	12 16	
" " " " " " " " " "	d. u.	3 55	
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12	
Csak Szatmárról	este	6 45	
Kassa—Miskolez felől	reg.	8 07	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	reg.	12 07	
Kassa—Miskolez felől	déli	7 53	
	este	8 04	
	reg.	8 17	
B.-Sz.-Mihály—	vásártérre	reg.	6 11
H.-Böszörm. felől	máv.-hoz	reg.	6 34
	vásártérre	este	8 25
	máv.-hoz	este	8 30
F.-Abony felől vásártérre	d. u.	5 30	
" " " " " " " " " "	m. á. v.-hoz	d. u.	5 45
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérre	d. u.	7 42	
" " " " " " " " " "	máv.-hoz	reg.	8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 18	
" " " " " " " " " "	reg.	8 13	

Elismert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takarékkonyhák, épületvasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegak, revolverek, töltények

nagyválasztékban a legjutányosabb árban

kaphatók:

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a „BIKA“ szálloda mellett.

Bevásárlási utamról hazatérve, tisztelettel értesitem a t. hölgyközönséget, hogy úgy az őszi, valamint a téli idényre a legújabb

női- és kész leány-felöltők

már megérkeztek. Kérem a n. é. közönséget, hogy el ne mulassza divat-újdonságaimat megtekinteni.

Kiváló tisztelettel:

Halmágyi Samuel

női és gyermek felöltők áruháza,
Debrecen, Piac-utca 47. sz.

**Megérkeztek
a legújabb**

női ruhaszövetek,

Francia flanelek,

mosó velezek,

szőnyegek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai.

Vászon készfahernemű raktárába.
Debrecen, Kistemplom-bazar.

Ingyen adok mindenkinek képes árjegyzéket.
Előre haladt idény miatt raktáromon levő összes áruimat
Gyári áron bocsájtom a nagyérdemű közönség rendelkezésére.
Áruim minden bel és külföldi óra és ékszer kereskedőkkel
Versenyképesen.

Ezüst éremmel kitüntetve,
versenyképességért, saját-
gyártmányu inga óráimért.

Azon felül raktáron tartok: Magy. kir. fémjellel ellátott 14 karatos arany gyűrűket 2 f. 50 któl fölfelé, arany fülbevalókat 1 f. 50 któl fölfelé, karkötőket a legolcsóbtól a legdrágábig, láncokat, hölgyek és urak részére, ezüst és China-ezüst evőeszközöket, ezüst és China ezüst dísztárgyakat.

Minek utána azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy egy nagyobb mennyiségű óra és ékszer raktárt olesón megvásárolva én is a n. é. közönségnek azokat minden elfogadható áron elárusítom.

Tisztelettel:

Gasparik Antal,

Chronometer mű-órás, óra készítő, valamint a M. Kir. All. Vasutak szállítója és pályá-
órása. Debrecen, alföldi takarékpénztár épület.

50 fillérért

50.000

korona ért. nyerhető

A POZSONYI KIÁLLITÁSI SORSJÁTÉKON.

Huzás visszavonhatatlanul szeptember 21-én.

Sorsjegyek mindenütt kaphatók.

Megrendeléseket a pénz beküldése ellenében pontosan eszközöl a

KIÁLLITÁSI SORSJEGY IRODA

Budapest, V., Nádor-utca 16.

50 fillérért 50.000 korona.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.